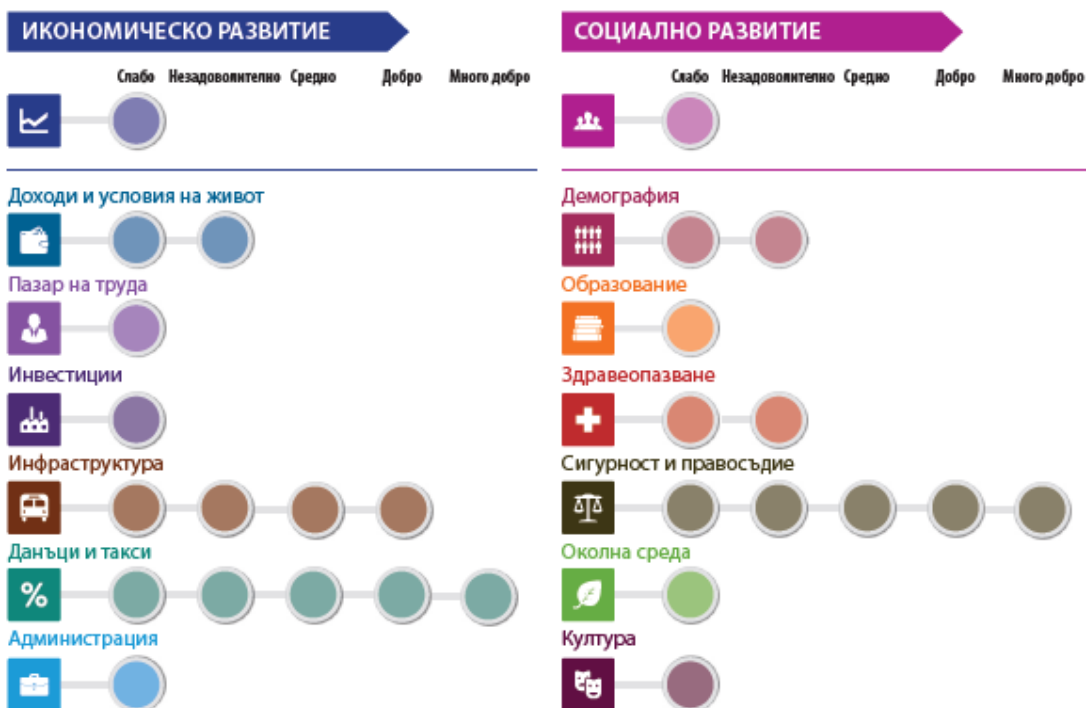

ОБЛАСТ СИЛИСТРА

Брутният вътрешен продукт в област Силистра продължава да нараства и през 2016 г., но темпът на нарастване остава символичен и Силистра е областта с най-нисък БВП на човек от населението в страната. Подобна картина се наблюдава и на пазара на труда. Нарастването на икономическата активност е придружено от рязък скок на заетостта и значително намаление на безработицата в областта, въпреки че и двата показателя остават значително по-неблагоприятни от нивата им в страната. Причина за сравнително слабите показатели на пазара на труда може да се търси и в силно влошената образователна структура на работната сила. Сравнителното ниско икономическо развитие на област Силистра се изразява и в слабата инвестиционна активност. Като в повечето области с относително ниско икономическо развитие, в област Силистра ставките на местните данъци и такси са сравнително ниски и през 2018 година. Общините в област Силистра изостават по отношение на прозрачността през 2018 година.

Силно влошените показатели за раждаемостта и изселването от област Силистра продължават да влияят негативно на възрастовата структура на населението. Силистра остава и сред областите с най-малък относителен дял на градското население, което пък се отразява на все още ниската свързаност на населението с обществена канализация. Учениците в областта показват слаби резултати на матурите. В областта се отчита недостиг на лекари – както на общопрактикуващи, така и на специалисти от водещи специалности, а относителният брой на леглата в многопрофилните болници също е по-нисък от средния за страната. Тези показатели подсказват, че населението на областта търси здравни грижи и извън територията ѝ. Като при повече области със сравнително ниско икономическо развитие, област Силистра се представя добре по отношение на правосъдието и сигурността. Интензитетът на културния живот в област Силистра е сравнително нисък.

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

Брутният вътрешен продукт в област Силистра продължава да нараства и през 2016 г., но темпът на нарастване остава символичен и Силистра е областта с най-нисък БВП на човек от населението – над двойно по-нисък от средния за страната. Заплатите и доходите в областта също нарастват, но и техните нива са значително по-ниски от средните, а делът на населението, живеещо под линията на бедност остава сравнително висок през 2017 година.

След двегодишен спад на икономическата активност в областта през 2017 г. тя отново нараства и достига 65,3% при 71,3% за страната. Нарастването на икономическата активност е придружено от рязък скок на заетостта и значително намаление на безработицата в областта, въпреки че и двата показателя остават по-неблагоприятни от нивата им в страната. През 2017 г. коефициентът на заетост в област Силистра достига 57% (при 67% в страната), повишавайки се с близо 5 п.п. спрямо 2016 година. Безработицата пък намалява от 17% до 13% през 2017 г. (при 6% в страната).

Причина за сравнително слабите показатели на пазара на труда може да се търси и в силно влошената образователна структура на работната сила в областта. През 2017 г. населението на възраст 25-64 г. с висше образование е 18% (при 28% в страната), а с основно и по-ниско образование – 35 % (при 17% в страната).

Сравнителното ниско икономическо развитие на област Силистра се изразява и в слабата инвестиционна активност. Силистра е сред областите с най-нисък относителен брой на работещите предприятия. Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи са силно циклични и през 2016 г. отново намаляват след година на ръст. Чуждестранните преки инвестиции се повишават през 2016 г., но ръстът им е символичен и едва компенсира двугодишния спад през предишните години. Към края на 2016 г. относителният обем на чуждите инвестиции в областта е 10 пъти по-малък от средните нива – 292 евро на човек при 3 310 евро на човек в страната. Област Силистра изостава и по усвояване на средства от оперативните програми. Към 30 юни 2018 г. изплатените средства в областта са 1 108 лв. на човек (при 1 543 лв. на човек в страната) като в рамките на областта най-малко е усвоила община Дулово (55 лв. на човек), а най-много – община Силистра (1 823 лв. на човек).

Поради разположението на област Силистра в периферията на страната, гъстотата на железопътната мрежа е по-ниска от средната страната. Гъстотата на пътната мрежа е съизмерима със средната, но делът на автомагистралите и първокласните пътища също е по-нисък – 11,3% при 18,7% за страната. Въпреки това и през 2017 г. качеството на настилката в областта е по-високо от средното. Достъпът до интернет и използването му в областта се повишава през 2017 година.

Като в повечето области с относително ниско икономическо развитие, в област Силистра ставките на местните данъци и такси са сравнително ниски и през 2018 година. И при шестте разглеждани ставки усреднените стойности на общините в областта са по-ниски от средните за страната. С най-голяма разлика са местните налози върху прехвърлянето на собственост и върху таксиметровия превоз.

Общините в област Силистра изостават по отношение на прозрачността през 2018 година. Средният резултат в областта е 56,2% (при 65,2% за страната) като отново най-ниските стойности са в общините Дулово и Кайнарджа (под 50%), а най-високите – в община Алфатар. Самооценките на администрацията за развитието на електронното правителство и предоставянето на административни услуги на „едно гише“ през 2018 г. също изостават от средните за страната нива. Покритието на кадастралната карта в областта също не търпи развитие и през 2017 г. и остава на 16,2% при 36,6% в страната. Никаква част от територията на община Кайнарджа все още не е включена в кадастъра.

СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ

Силно влошените показатели за раждаемостта и изселването от област Силистра продължават да влияят негативно на възрастовата структура на населението. През 2017 г. коефициентът на естествен прираст достига $-8,8\%$ (при $-6,5\%$ в страната), този на механичен прираст леко се подобрява до $-3,8\%$ (при $-0,8\%$ в страната). Това води до ново повишение на коефициентите на възрастова зависимост и по-бързо влошаване от средните стойности за страната.

Силистра остава и сред областите с най-малък относителен дял на градското население (единствено област Кърджали е с по-нисък) – $44,2\%$ при $73,5\%$ в страната. Гъстотата на населението пък е почти двойно по-ниска от средната за България.

Нетният коефициент на записване на населението в V-VIII клас в област Силистра се повишава, но остава по-нисък от средния през 2017 година. Дяловете на второгодниците и отпадналите от основното и средното образование не се различават съществено от средните за страната. Значително по-лошо е представянето на учениците от областта на матурите по български език и литература през 2018 г. – средната оценка е $3,65$ (при $4,24$ за страната), а делът на слабите оценки – $12,3\%$ (при $5,9\%$ за страната).

И през 2017 г. в областта се отчита недостиг на лекари – както на общопрактикуващи, така и на специалисти от водещи специалности. Относителният брой на леглата в многопрофилните болници също е по-нисък от средния за страната. Това предопределя и сравнително ниския брой на преминалите болни за лечение в местни болници – 215 на хиляда души от населението при 242 на хиляда души през 2017 година. Тези показатели подсказват, че населението на областта търси здравни грижи и извън територията ѝ.

Като при повече области със сравнително ниско икономическо развитие, област Силистра се представя добре по отношение на правосъдието и сигурността и през 2017 година. Натовареността на окръжния съд е сравнително ниска – $6,6$ наказателни дела на съдия на месец (при $9,6$ за страната), а правораздаването – относително бързо. Делът на наказателните дела, приключили в тримесечен срок се повишава до $91,3\%$ (при $90,6\%$ за страната), а този на висящите дела се свива до $4,0\%$ (при $8,7\%$ за страната).

Регистрираните престъпления срещу личността и собствеността в област Силистра остават малко над 9 на хиляда души от населението (при над 13 на хиляда души за страната), а разкриваемостта, въпреки че се свива, продължава да е с около 20 пункта над средната – $63,1\%$ при $45,3\%$ за страната.

Слабо урбанизираната територия на областта обяснява все още ниската свързаност на населението с канализация. През 2016 г. делът на населението в селища с обществена канализация остава малко над 52% при близо 76% в страната. Изградената през 2016 г. районна пречиствателна станция за отпадни води – Силистра се отразява на показателя за свързаността на населението с подобни станции – от $7,6\%$ през 2015 г. до $44,5\%$ през 2016 година, въпреки че тези стойности остават далеч под средните за страната ($63,1\%$). Силистра е сред областите с най-малък обем емисии на въглероден диоксид в атмосферата като вредните емисии спрямо територията са десетки пъти по-ниски от средните относителни стойности.

Интензитетът на културния живот в област Силистра е сравнително нисък и през 2017 година. Относителният брой на посещенията в кината е почти десет пъти по-нисък от средния. Посещенията на местните театри и музеи пък са $2-3$ пъти по-ниски спрямо населението. Единствено посещенията на библиотеките в областта се приближават до средните стойности.

Ключови показатели за област Силистра

Индикатори на икономическото развитие	2013	2014	2015	2016	2017
БВП на глава от населението (лв., текущи цени)	5 618	5 852	5 933	6 080	n.a.
Средногодишен доход на лице от домакинството (лв.)	3 249	3 289	3 521	3 922	4201
Средна годишна брутна заплата на нает (лв.)	6 880	7 215	7 494	7 967	n.a.
Относителен дял на бедните спрямо линията на бедност за страната, %	20,2	19,8	20,4	29	n.a.
Коефициент на икономическа активност на населението на 15-64 години (%)	61,4	64,7	63,1	62,8	65,3
Коефициент на заетост на населението на 15-64 години (%)	48,2	50,0	49,2	52,2	57
Коефициент на безработица на населението на 15-64 години (%)	21,3	22,4	21,8	16,9	12,5
Дял на населението с висше образование, 25-64 г. (%)	15,1	14,4	16,4	18,5	17,7
Брой на нефинансови предприятия на 1000 души от населението	33	33	35	35	n.a.
Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (лв./човек)	1 511	1 436	2 244	1 309	n.a.
Чуждестранни преки инвестиции в предприятията от нефинансовия сектор с натрупване (евро/човек)	287	275	256	292	n.a.
Дял на домакинствата с достъп до интернет (%)	37,6	60,2	56,4	55,1	71,7
Дял на пътната настилка в добро състояние (%)	44,8	46,7	46,8	53,1	53,2
Покритие на кадастъра (%)	14,2	14,2	16,2	16,2	16,2

Индикатори на социалното развитие	2013	2014	2015	2016	2017
Коефициент на естествен прираст на населението (‰)	-6,8	-8,4	-9,0	-7,1	-8,8
Коефициент на механичен прираст на населението (‰)	-3,2	-3,4	-3,5	-4,3	-3,8
Среден успех от матурите по БЕЛ	4,13	4,15	3,88	3,80	3,95
Процент оценки на матурите по БЕЛ под среден 3,00	3,96	3,55	8,97	13,93	13,2
Нетен коефициент на записване на населението в V-VIII клас, %	80,1	78,7	78,7	76,6	82,3
Дял на здравноосигурените лица (%)	84,9	86,0	87,6	87,4	87,1
Постъпили болни за лечение в МБАЛ на 1000 души от населението	202,4	204,8	208,6	217,4	215,1
Регистрирани престъпления срещу личността и собствеността на 1000 души	8,3	8,0	9,6	9,1	9,2
Разкрити престъпления срещу личността и собствеността от регистрираните през годината (%)	62,4	62,1	62,0	70,8	63,1
Дял на висящите наказателни дела (%)	6,4	12,4	5,4	10,8	4
Дял на населението с достъп до канализация, свързано с пречиствателни станции за отпадни води (%)	0,6	6,2	7,6	45	n.a.
Емисии на въглероден диоксид в атмосферата, тонове вредни емисии/кв. км	13,1	14,7	15,0	5	n.a.
Посещения в кината на 1000 души от населението	0	69	115	76	90
Посещения в театрите на 1000 души от населението	192	188	188	225	189